

UDENRIGSMINISTERIET

Orientering om resultaterne fra WTO's 13. ministerkonference (MC13)

WTO's 13. ministerkonference (MC13) blev afholdt fra d. 26. februar til 2. marts 2024 i Abu Dhabi. Konferencen blev forlænget med mere end et døgn.

Forventningerne var på forhånd begrænsede, og håbet opbygget efter den succesfulde MC12 og under selve konferencen om substantielle resultater blev ikke indfriet. MC13 blev ikke den "reformkonference", som bl.a. generaldirektør Ngozi Okonjo-Iweala og værterne fra De Forenede Arabiske Emirater havde erklæret som ambition. MC13 overraskede ikke positivt på samme måde MC12 i 2022; dertil var interessermodsatningerne for store og den reelle politiske vilje på vigtige områder som reformer, landbrug og fiskeri for begrænset – måske særligt i et valgår i lande som Indien, Indonesien og USA. EU spillede under hele konferencen en proaktiv og konstruktiv rolle i forsøgene på at sikre flest mulige resultater.

I et lidt bredere perspektiv må det dog stadig betegnes som positivt, at medlemmerne trods alt blev enige om en afsluttende ministererklæring, og at det vigtige e-handelsmatorium blev forlænget med yderligere ca. 2 år, selvom det også blev aftalt, at det herefter skal ophøre. Det var også symbolsk vigtigt, at der blev optaget to nye medlemmer af organisationen. Reformarbejdet og arbejdet med andre vigtige emner som landbrug og fiskerisubsidier vil kunne videreføres i Genève med afsæt i bl.a. fremskridt under MC13. Resultatet har ikke styrket WTO i drøftelsen af organisationens relevans og funktionsduelighed, og det styrker heller ikke det regelbaserede multilaterale handelssystem. Men det modsatte er heller ikke tilfældet; der er ikke tale om en decideret svækkelse. Der vil nu blive gjort forsøg på at bruge MC13 som en konstruktiv trædesten frem mod MC14 i Cameroun.

Det kan nævnes, at handelsministre fra EU-landene, herunder udenrigsministeren, og ministre fra en række ligesindede lande den 25. februar 2024 i Abu Dhabi deltog i **et solidaritetsarrangement for Ukraine** med EU som vært, hvor de viste deres fortsatte støtte til Ukraine som markering af to-året Ruslands ulovlige angrebskrig.

Fra konferencen kan følgende resultater fremhæves:

Den overordnede **ministererklæring fra MC13** ("Abu Dhabi Ministerial Declaration") er relativt svag og uden de fremadskuende, scenesættende og reformorienterede elementer, som man kunne have ønsket. Den indeholder bl.a. ikke tekst om miljø/klima. I forhandlingerne kom EU's autonome instrumenter fx CBAM og afskovningsforordningen under angreb fra mange tredjelande. Den indeholder heller ikke den af EU ønskede henvisning til industripolitik / industrisubsidier som nyt fremadrettet fokusområde for WTO. Begge dele er skuffende set fra et dansk perspektiv. Dog blev der på miljø-/klimaområdet i margin af MC13 holdt møde i klimakoalitionen af handelsministre med dansk deltagelse og opnået fremskridt i drøftelserne under de plurilaterale fællesinitiativer om plastikforurening, reform af fossile subsidier og strukturerede drøftelser af handel og miljømæssig bæredygtighed.

Mht. **e-handelsmoratoriet** og det tilsvarende arbejdsprogram var der på konferencen et overvældende flertal, som ønskede en forlængelse frem til MC14, men pga. en håndfuld landes modstand kunne der ikke opnås konsensus herom. Det blev på den baggrund som kompromis vedtaget at forlænge moratoriet en sidste gang til enten MC14 eller den 31. marts 2026 (det tidligste af de to tidspunkter), hvorefter det vil udløbe endegyldigt. Det er i givet fald et skridt tilbage, at moratoriet dermed står til at bortfalde, herunder i lyset af den voksende betydning af digital handel. Det er usikkert, om der til MC14 vil kunne findes en måde at sikre toldfriheden på fremadrettet. Umiddelbart udtrykkes der generelt fra erhvervslivets side mest lettelse over, at moratoriet ikke bortfaldt øjeblikkeligt, men trods alt blev forlænget med tid til at forberede dets forventede endelige bortfald.

Mht. **tvistbilæggelse** var der konsensus om en ministerbeslutning, der gentager målet fra MC12 om at finde en løsning inden udgangen af 2024, som skal bringe systemet til at fungere fuldt ud igen. Om end der således ikke blev tale om fremdrift, så var denne bekræftelse af målsætningen vigtig. Forhandlingerne af emnet vil blive videreført i Genève.

På det centrale **landbrugsområde** var der ikke enighed om forslaget til tekst / udkast til arbejdsprogram pga. store uenigheder om ambitionsniveauet, herunder vedrørende markedsadgang, landbrugsstøtte, fødevarerimport til udsatte udviklingslande og offentlige fødevarerlagre (PSH) samt tidsfrister for egentlige forhandlinger. Drøftelserne af emnet vil blive videreført i Genève frem mod MC14.

Det lykkedes heller ikke at opnå enighed om anden del af forhandlingerne om en aftale om at begrænse **miljøskadelige fiskerisubsidier**. Også hér stod få lande stejlt vedr. subsistensfiskeri og overgangsordninger. Der blev dog undervejs opnået fremskridt i drøftelserne på MC13, og igen vil forhandlingerne fortsætte frem mod MC14 med henblik på at gøde jorden for et resultat på det tidspunkt.

På **udviklingsområdet** var der til gengæld konsensus om en ministererklæring om sundheds- og plantesundhedsmæssige tiltag og tekniske handelshindringer, som især retter sig mod teknisk bistand og fortsatte drøftelser mht. særlig og differentieret behandling af udviklingslande. Det var endvidere meget tilfredsstillende, at ministerkonferencen besluttede at yde visse **overgangsordninger** til medlemmer i en kortere periode efter overgangen fra at være **LDC'er til lavindkomstlande**.

På det plurilaterale område lykkedes det i margin af MC13 endeligt at komme i mål med integration af den **plurilaterale aftale** om regulering af **indenlandske tjenesteydelser** i WTO's "schedules", hvilket kan få aftalen til fuldt og helt at træde i kraft. De omkring 120 deltagere i aftalen om **investeringslettelse for udvikling** markerede på MC13 færdiggørelsen af aftalen, men der var ikke enighed om at inkorporere den i WTO's regelsæt (via den såkaldte Annex 4), med den principielle blåstempling af den plurilaterale metode som dette ville indebære.

Endelig godkendte og fejrede WTO på MC13 optagelsen af to **nye medlemmer: Co-morerne og Østtimor** som hhv. nummer 165 og 166. Der er tale om ganske små økonomier, men der er positiv signalværdi i det fortsatte ønske hos mange lande om medlemskab og udvidelsen af medlemskredsen.